

FRANT GWO: THE WANDERING EARTH

Vörös és fehér

GREFF ANDRÁS

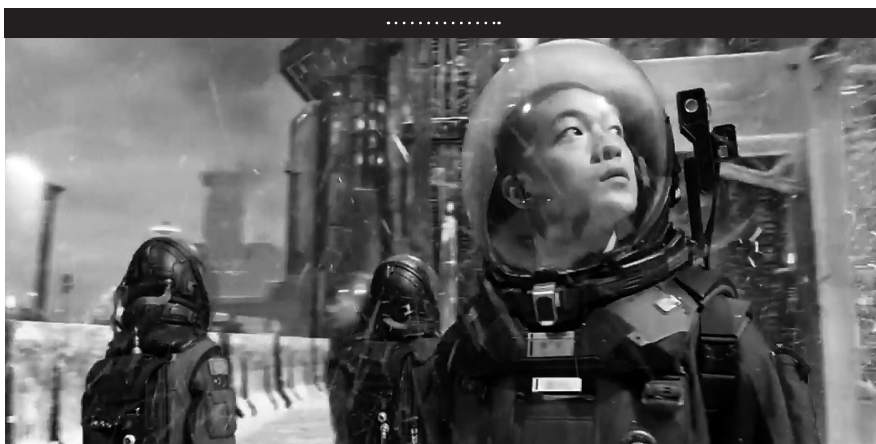
LIU CIXIN DERMESZTŐ SCI-FIJE KÍNAI SZUPERPRODUKCIÓBAN.

Szép dolog, hogy bizalmatlanságra, megtévesztésre és harsány öszintétlenségre épülő korunkban is van valami, amiben Houstontól Pekingig képesek egyetérteni az emberek, még ha ez annak az állításnak keserű tudomásul vételét jelenti is, hogy bolygónk, a Föld záros határidőn belül élehetetlen pokolplanétává züllik. Az elmúlt tizenöt évben az emberiség jövőbeli sorsát fűrésző sci-fik jó része még véletlenül sem a szívárványos új horizontokat, az emberi faj még feljebb emelkedésének lehetséges következő grádicsait kereste, hanem óvatos esélylatolgatás volt a túléléssel kapcsolatban egy kozmikus kataklizmák vagy egyszerűen csak szorgos emberkezek által alaposan tönkretett bolygón. A csillaggyermek, a mesés kalandok ígéretével csábító, távoli galaxisok és a friss színekben felszikkasztó tudatok helyét kihunyó vagy túlhevülő égitestek, terméketlenség, megfagyott vagy elszivatagosodott kontinensek foglalták el a vásznon *Az ember gyermekétől a Snowpiercerig*, de még egy olyan, alapvetően gyerekeknek szóló úrfabulának sem kegyelmezték, mint a Pixar-féle *Wall-E*. Ebbe a

feltartott mutatoujjas és minden kötelező happy-end dacára mélységesen lehangoló (hová kerül és mit okoz majd az a sok műanyag szívószál, miután kikászálódunk székünkéből a moziban...) vonulatba illeszkedik most a Kínai Népköztársaság első nagyobb költségvetésű, de a hollywoodi szuperprodukciónak például a *Csillagok között* büdzséjének így is csak körülbelül harmadából leforgatott sci-fije, amelynek segítségével az ázsiai szuperhatalom immár a jövőbe is kivetíti totális megkerülhetlenségének igényét.

Ehhez képest meglepő, hogy Frant Gwo filmje semmiféle innovációt nem mutat fel. A játékfilmeket utánozni igyekvő nyugati videójátékok pixeljeinek szerény másolatából felépített, minden szempontból sivár hóvilágban nemcsak az ábrázolt közeg, illetve az lehet számunkra unásig ismerős, ahogy az életveszélyessé vált naprendszerből szabadulni igyekvő bolygón serénykedő hősök ordibálással és vadul gesztikulálva próbálnak érzelmeket megjeleníteni, hanem a bornírt heroizmus is: ha az összes tudós és katona feladja, a jólnevelt nép

„Rendesen megsiratják a nagypapát”
(Qu Chuxiao)

gyermekei között akkor is akad majd néhány fő, aki megingathatatlan bátorsággal teszi, amit tennie kell, és ezzel megmenti az egész világot. Korábban ezt a szemléletet, a kikezdetlen idealizmus és az örök győzelmi mámor porontyát védjegyszerűen amerikaiak vélhettük, de most végre kiderült, hogy szimplán csak az imperializmus szériatartozéka.

Alakulhatott volna másként is. A *Wandering Earth* a kapcsolatfelvételi regénytrilógiája révén nálunk is ismert kínai sci-fi-szerző, Liu Cixin (világformáló elmék, többek között Barack Obama és Mark Zuckerberg kedvence) kisregényén alapul, amelyben nem a túlságosan is mértéktelen alapprobléma, illetve korlátozottan hihető megoldása igazán érdekes, hanem annak finoman dermesztő bemutatása, hogy az emberek miként adaptálódtak a megváltozott környezethez: a bármikor bekövetkező pusztulás árnyékában a művészet és a filozófia éppúgy értelmezhetetlen passzióvá fonnyadt a számukra, mint a hűség vagy a gyász átélése, aminek aztán persze meg is lesznek a maga brutális következményei. Az alapszövegben vázolt helyzetet szimpla dobbantódeszkának használó Frant Gwótól viszont mi sem állhatna távolabb, mint egy ilyen éjszínű antropológiai látomás: nála az ifjú hősök, jégbe fagyott világ ide vagy oda, rendszeresen megsiratják a nagypapát. Jóravalóságuk jutalmául akciódús, ám valódi izgalomban szerény cselekményszázat kapnak a jeges földön, miközben feleltük, egy úrrállomáson is kibomlik egy hasonló, amelyben arcot és valódi szerepet kaphat végre a filmben egy másik nemzet – az orosz – fia is. Ez utóbbi száznak úgyszintén semmi nyoma nem volt még Liunál, és bár a rendező elég ügyetlenül váltogat a kettő között, segítségük révén mégiscsak felvillan a filmben valami őszinte és sajátos: egy olyan világ(hatalom) képe, amelynek polgárai soha, még az űrben sem lehetnek legalább néhány percre egyedül.

THE WANDERING EARTH (Liulang diqiu) – kínai, 2019. Rendezte: **Frant Gwo**. Írta: **Liu Cixin** művéből **Yan Dongxu, Ye Junce, Wu Yi, Ye Ruchang** és **Frant Gwo**. Kép: **Michael Liu**. Zene: **Roc Chen** és **Liu Tao**. Szereplők: **Qu Chuxiao** (Liu), **Li Guangjie** (Wang), **Ng Man-tat** (Han), **Zhao Jinmai** (Duoduo), **Wu Jing** (Peiqiang). Gyártó: **China Film Group Corporation**. Forgalmazó: **Netflix**. 125 perc.